

RAPPORT NR. 1-2026

BEREDSKAP FOR UØNSKEDE HENDELSER I SKOLEN

HURDAL KOMMUNE

FORVALTNINGSREVISJON

JANUAR 2026

INNHold

SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING	3
1.1 Bakgrunn for prosjektet.....	3
1.2 Formål og problemstillinger.....	3
1.3 Metode.....	4
1.3.1 Generelt.....	4
1.3.2 Dokumentanalyse	4
1.3.3 Intervjuer.....	4
1.3.4 Spørreundersøkelse	4
1.3.5 Verifiseringsprosesser.....	5
1.4 Kommunedirektørens uttalelse	5
1.5 Revisjonskriterier	5
1.6 Rapportens oppbygning.....	6
2 ARBEID MED BEREDSKAP I SKOLEN	7
2.1 Problemstilling og revisjonskriterier	7
2.2 Dokumenter for overordnet beredskap og beredskapskoordinators rolle.....	7
2.3 Risikovurderinger	8
2.3.1 Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	8
2.3.2 Risikovurdering for oppvekstsektoren	8
2.3.3 Risikovurderinger for Hurdal skole og kultursenter	10
2.4 Planer og prosedyrer for beredskap i oppvekstsektoren	12
2.4.1 Planer og prosedyrer	12
2.4.2 Tiltakskort	16
2.4.3 Prosedyrer for voldshendelser	19
2.4.4 Evakuering.....	21
2.5 Opplæring av ansatte.....	22

2.6	Gjennomføring av øvelser og evaluering.....	23
2.7	Revisjonens konklusjon, vurderinger og anbefalinger	23
3	OPPFØLGING AV SKOLENES BEREDSKAPSARBEID	25
3.1	Problemstilling og revisjonskriterier	25
3.2	Dokumentasjon og praksis for gjennomføring av tilsyn	25
3.3	Oppfølging av beredskapsarbeid ved Hurdal skole og kultursenter	27
3.4	Revisjonens konklusjon, vurderinger og anbefaling	29
	LITTERATUR- OG KILDELISTE	30
	VEDLEGG 1 KOMMUNEDIREKTØRS UTTALELSE	32
	VEDLEGG 2 REVISJONSKRITERIER	34
	Kilder til revisjonskriterier	34
	Kommunal beredskapsplikt	34
	Beredskap i skolen.....	35
	Tilsyn med skolenes beredskapsarbeid.....	37
	 Figur 1 Risikovurdering for oppvekstsektoren	 9
	Figur 2 Utdrag av oppvekstsektorens begrunnelser for risikovurderinger	10
	Figur 3 Utdrag fra risikovurderinger for Hurdal skole og kultursenter	11
	Figur 6 Utdrag fra sjekkliste i kontrollsystemet Moava	27
	Figur 7 Skoleeiers oppfølging av beredskapsarbeidet ved Hurdal skole og kultursenter.....	28
	Figur 8 Kommunal beredskapsplikt og andre beredskapsplikter i kommunene	35
	Figur 9 Arbeid med å ivareta sikkerheten til barn og unge	36
	 Tabell 1 Planverk for beredskap og håndtering av uønskede hendelser og krisesituasjoner	 12
	Tabell 2 Roller og ansvar ved en uønsket hendelse eller krisesituasjon	14
	Tabell 3 Prosedyrer for voldshendelser	19
	 Diagram 1 Ansattes kjennskap til prosedyrer og planverk for beredskap	 15

Diagram 2 Påstander om tiltakskort	18
Diagram 3 Påstander om evakuering	22

SAMMENDRAG

Romerike revisjon har gjennomført en forvaltningsrevisjon av beredskap for uønskede hendelser i Hurdal kommune. Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget 5.2.2025 (sak 4/25) og prosjektplanen ble vedtatt 23.4.2025 (sak 12/25). Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke kommunens arbeid med beredskap for uønskede hendelser i skolen.

Undersøkelsen har hatt følgende problemstillinger:

1. Arbeider Hurdal skole og kultursenter systematisk med beredskap?
2. Følger virksomhetseier opp sitt ansvar for skolenes beredskapsarbeid?

Hovedfunn

1. Planer og prosedyrer for å forebygge og håndtere uønskede hendelser ved Hurdal skole og kultursenter har flere mangler, og er i liten grad samordnet med øvrig planverk for beredskap.
2. Skolen har hittil ikke gjennomført noen øvelser knyttet til alvorlige hendelser eller krisesituasjoner, utover brannøvelser.
3. Flere av skolens ansatte har uttrykt at de ikke kjenner til flere av skolens prosedyrer, eller tiltakskort, for uønskede hendelser eller krisesituasjoner.
4. Kommunen følger i liten grad opp at både Hurdal skole og kultursenter og Hurdal Steinerskole ivaretar sitt ansvar for beredskap, og mangler dokumentasjon på at plikter for tilsyn er oppfylt.

Skolen har flere planer og prosedyrer for å forebygge og håndtere uønskede hendelser og krisesituasjoner. Selv om flere av dokumentene er nylig oppdaterte, og berører flere områder som er sentrale for å ha god beredskap, har disse etter revisjonens vurdering flere mangler.

Skolen har utarbeidet tiltakskort for flere uønskede hendelser og krisesituasjoner, herunder alvorlige tilsiktede hendelser. Det er hittil ikke utarbeidet noen prosedyre eller tiltakskort som beskriver skoleskyting, men skolen har avtalt møte med politiet for å få bistand til å utarbeide dette. Flere av tiltakskortene beskriver evakuering. Ingen av disse, eller øvrige dokumenter, beskriver hvordan man skal hjelpe elever med funksjonsnedsettelse i en slik situasjon.

Skolens planer og prosedyrer for beredskap bygger etter revisjonens vurdering til en viss grad på en risiko- og sårbarhetsanalyse. Skolen har utarbeidet et dokument som beskriver vurderinger av initiell og endelig sannsynlighet og konsekvens for flere alvorlige tilsiktede hendelser, men ikke for andre uønskede hendelser.

Planene og prosedyrene for beredskap i skolen, herunder tiltakskort, er etter revisjonens vurdering i liten grad samordnet. Dette gjelder både samordning mellom risikovurderinger, planer og prosedyrer som gjelder for skolen, og mellom planverket for skolen, oppvekstsektoren og kommunen som helhet.

Ifølge skolens planverk skal skolen gjennomføre øvelser samt evaluere øvelser, uønskede hendelser og krisesituasjoner. Samtidig kommer det frem i intervjuene at skolen hittil ikke har gjennomført noen øvelser, utover brannøvelser. Skolen har håndtert flere alvorlige hendelser, blant annet der elever har hatt med seg våpen på skolen. Disse hendelsene er ifølge rektor fulgt opp, men ikke evaluert utover dette.

I spørreundersøkelsen har flere ansatte svart at de har ingen, svært liten eller liten kjennskap til flere av de sentrale dokumentene, og flere ansatte har svart at de ikke kjenner til minst ett av tiltakskortene. Det kommer også frem at flere ansatte ønsker mer opplæring innen beredskap.

Hurdal kommune deltar i et vertskommunesamarbeid om miljørettet helsevern med kommunene på Øvre Romerike. Nannestad kommune er vertskommune. Miljørettet helsevern skal levere tjenester innenfor de områder som kommunene er pålagt i henhold til blant annet forskrift om helse og miljø i barnehage, skoler og fritidsordninger, herunder rådgivning og tilsyn knyttet til beredskap. Samtidig viser undersøkelsen at pliktene for tilsyn i liten grad er dokumentert. Miljørettet helsevern bestreber seg på å gjennomføre risikovurdert tilsyn ved barnehager og skoler om lag hvert fjerde til femte år, men revisjonen har ikke mottatt beskrivelser, planer eller risikovurderinger for gjennomføring av tilsyn.

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen anbefaler revisjonen at kommunedirektør:

1. sørge for å utbedre påviste mangler i skolens planer og prosedyrer, samt å sikre god samordning med øvrig planverk for beredskap
2. gjennomfører og evaluerer beredskapsøvelser i skolen
3. sikrer at ansatte kjenner til skolens planer og prosedyrer, herunder tiltakskort, for uønskede hendelser og krisesituasjoner
4. sikrer at kommunens oppfølging av skolenes beredskapsarbeid er dokumentert

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Romerike revisjon har gjennomført en forvaltningsrevisjon av beredskap for uønskede hendelser i Hurdal kommune. Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget 5.2.2025 (sak 4/25) og prosjektplanen ble vedtatt 23.4.2025 (sak 12/25).

Flere oppslag i media den siste tiden beskrevet hendelser med vold og trusler i skolen. 31.10.2024 publiserte Romerikes Blad en artikkel om en elev som ble knivstukket to ganger av en medelev på Jessheim videregående skole. Ifølge en artikkel i Romerikes Blad 5.3.2025 hadde det blitt registrert over 400 alvorlige hendelser, hvorav 76 svært alvorlige hendelser, på skolene i Ullensaker siden januar 2024. Flere av de ansatte angivelig har blitt slått, sparket og truet av elever. Flere artikler i Romerikes Blad 7.-11.3.2025 opplyser at flere skoler har opplevd trussel om skoleskyting. Selv om politiet knyttet disse truslene til en trend på sosiale medier, og ikke anså truslene som reelle, kan slike hendelser likevel bidra til å skape frykt blant elever og ansatte. Romerikes Blad har i tillegg skrevet om flere voldshendelser på Rælingen videregående skole i november 2025.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet er å undersøke kommunens arbeid med beredskap for uønskede hendelser i skolen.

Undersøkelsen har følgende problemstillinger:

1. Arbeider Hurdal skole og kultursenter systematisk med beredskap?
2. Følger virksomhetseier opp sitt ansvar for skolenes beredskapsarbeid?

Den første problemstillingen er rettet mot hvordan Hurdal skole og kultursenter arbeider for å redusere risikoen for uønskede hendelser. Dette omfatter blant annet hvordan skolen vurderer mulige hendelser, og hvilke konsekvenser hendelsene kan få. Problemstillingen dekker også hvordan skolen følger opp risikoområder gjennom risikoreduserende tiltak. Problemstillingen tar i tillegg for seg hvordan skolen planlegger, gjennomfører og evaluerer øvelser samt ansattes kjennskap til sentrale dokumenter for beredskap.

Problemstillingen legger særlig vekt på skolens arbeid med beredskap for alvorlige hendelser, herunder alvorlige voldsepisoder.

Den andre problemstillingen tar for seg hvordan kommunen ivaretar ansvaret for å følge opp skolenes arbeid med beredskap for alvorlige tilsiktede hendelser, herunder gjennomføring av tilsyn. Denne delen av undersøkelsen omfatter tilsyn av både Hurdal skole og kultursenter og Hurdal Steinerskole.

1.3 Metode

1.3.1 Generelt

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon som er fastsatt av styret i NKRF - Kontroll og revisjon i kommunene. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon. Arbeidet er kvalitetssikret i henhold til Romerike revisjon IKS sine interne rutiner.

1.3.2 Dokumentanalyse

Undersøkelsen bygger på en analyse av sentrale dokumenter for beredskap for oppvekstsektoren og Hurdal skole og kultursenter. Dette omfatter blant annet beredskapsplan for oppvekst, prosedyrehåndbok for Hurdal skole og kultursenter og prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen mot ansatte. Revisjonen har i tillegg gått gjennom mottatte tiltakskort for oppvekstsektoren og for Hurdal skole og kultursenter. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og overordnet beredskapsplan er også omtalt i rapporten.

Slik problemstillingene er formulert vil en dokumentanalyse langt på vei sikre et tilstrekkelig datagrunnlag til å svare på problemstillingene. Det har samtidig vært nødvendig å stille oppfølgingsspørsmål til nøkkelpersoner, samt å innhente ansattes erfaringer med beredskapsarbeidet, for å sikre et datagrunnlag med tilfredsstillende gyldighet og pålitelighet.

1.3.3 Intervjuer

Revisjonen har intervjuet:

- Beredskapskoordinator
- Kommunalsjef oppvekst
- Rektor for Hurdal skole og kultursenter

Intervjuene er gjennomført i perioden fra 30.10.2025 til 6.11.2025. Det er utarbeidet referat fra alle intervjuene. Intervjureferatene er verifisert av informantene for å sikre pålitelighet i datamaterialet.

1.3.4 Spørreundersøkelse

Det er gjennomført en spørreundersøkelse blant ansatte ved Hurdal skole og kultursenter. Formålet var å få informasjon om de ansattes erfaringer med skolens arbeid med beredskap.

Revisjonen har mottatt en liste med e-postadresser til alle ansatte ved skolen. Ansatte som var i permisjon eller sykmeldte i perioden spørreundersøkelsen foregikk, har ikke mottatt spørreundersøkelsen.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut 3.11.2025 og ble avsluttet 14.11.2025. Totalt 50 ansatte fikk spørreundersøkelsen. 26 ansatte på hele spørreundersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 52 prosent. I tillegg svarte fire ansatte på deler av spørreundersøkelsen.

Blant de ansatte som har svart på hele eller deler av spørreundersøkelsen var åtte kontaktlærere og tolv faglærere. De øvrige fordelte seg på kategorier for avdelingsledere, assistenter, stab- og

støttefunksjoner samt andre stillinger/roller. 23 av de ansatte som har svart på deler av spørreundersøkelsen har vært ansatt ved Hurdal skole og kultursenter i tre år eller mer.

20 ansatte svarte ikke i det hele tatt på spørreundersøkelsen. Revisjonen har ikke ytterligere informasjon om bakgrunnen til disse ansatte, herunder deres stilling eller rolle. Revisjonen har derfor ikke grunnlag for å vurdere om det kan være skjevheter i svarene som kan påvirke resultatene.

Spørreundersøkelsen var bygget opp slik ikke alle ansatte fikk alle spørsmålene. Dette gjelder blant annet spørsmål om tiltakskort. Ansatte som svarte «nei» på spørsmålet om de kjenner til ett eller flere tiltakskort, fikk ikke flere spørsmål om tiltakskort. Det er også noen spørsmål som kun gikk til avdelingslederne. Dette innebærer at antall respondenter er lavere enn 26 på flere av spørsmålene.

Ettersom over halvparten av de ansatte har svart på enten hele eller deler av spørreundersøkelsen, legges det til grunn at svarene viser et bilde av de ansattes erfaringer med skolens beredskapsarbeid. Det er samtidig verdt å presisere at svarene ikke kan generaliseres til å gjelde for alle ansatte.

1.3.5 Verifiseringsprosesser

Oppsummering av intervju er sendt til de som er intervjuet for verifisering, og informasjon fra de verifiserte intervjureferatene er benyttet i rapporten. Rapporten er også gjennomgått i sin helhet av administrasjonen. Vi har mottatt tilbakemeldinger til faktagrunnlaget og har justert i henhold til disse.

Revisjonen mener gode verifiseringsprosesser knyttet til muntlige fremkommet data, og av rapporten i sin helhet, er viktig for å sikre gyldighet og pålitelighet i undersøkelsens datagrunnlag.

1.4 Kommunedirektørens uttalelse

Revisjonen mottok kommunedirektørs uttalelse til rapporten 7.1.2026. Uttalelsen er lagt ved rapporten i vedlegg 1.

Kommunedirektøren understreker at kommunen har et grunnleggende ansvar for å ivareta sikkerheten til elever og ansatte. Ifølge kommunedirektøren vil det bli prioritert å lukke de identifiserte avvikene og sikre en robust beredskapskultur i hele oppvekstområdet.

Kommunedirektøren tar forvaltningsrevisjonens anbefalinger til etterretning.

1.5 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som kommunen vurderes opp mot. Kriteriene utledes fra lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og hva som anses som god forvaltningsskikk og faglig anerkjente normer på området. I dette prosjektet er revisjonskriteriene blant annet hentet fra sivilbeskyttelsesloven, folkehelseloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Kriteriene er nærmere presentert innledningsvis i kapittel 2 og 3, og i vedlegg 2 i rapporten.

1.6 Rapportens oppbygning

Kapittel 2 beskriver arbeidet med beredskap i skolen. Kommunens oppfølging av skolenes beredskapsarbeid er beskrevet i kapittel 3. Kommunens konklusjon, vurderinger og anbefalinger er presentert avslutningsvis i hvert av faktakapitlene. Revisjonskriteriene er presentert i vedlegg 2.

2 ARBEID MED BEREDSKAP I SKOLEN

2.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Dette kapitlet beskriver hvordan Hurdal skole og kultursenter arbeider med beredskap. Undersøkelsen legger vekt på beredskap for alvorlige hendelser, herunder voldshendelser.

For problemstilling 1 utledes følgende krav og forventninger til kommunen:

Problemstilling1	Krav og forventninger til kommunen
Arbeider Hurdal skole og kultursenter systematisk med beredskap?	→ Skolen skal utarbeide planer og prosedyrer for å forebygge og håndtere uønskede hendelser og kritesituasjoner, og som: ○ bygger på en risiko- og sårbarhetsanalyse ○ beskriver beredskap for alvorlige, tilsktede hendelser, herunder evakuering ○ beskriver gjennomføring av øvelser og evaluering etter øvelser og hendelser - skolen bør i tillegg gjennomføre øvelser ○ er kjent for ansatte ○ er samordnet med øvrige dokumenter som beskriver beredskap

2.2 Dokumenter for overordnet beredskap og beredskapskoordinators rolle

Kommunen har utarbeidet helhetlig ROS, vedtatt av kommunestyret 26.10.2022 (sak 22/78). Videre har kommunen en overordnet beredskapsplan som ble vedtatt av kommunestyret 25.2.2015 (sak 15/4) og administrativt revidert 31.10.2022.

Kommunens overordnede beredskapsplan beskriver blant annet sammensetningen av kommunens kriseledelse, krisestab og beredskapsråd. Overordnet beredskapsplan beskriver videre hvilket ansvar disse rollene har både i kommunens beredskapsarbeid og i kritesituasjoner. Rollen og ansvaret til beredskapskoordinator er i tillegg beskrevet i plan for kommunal kriseledelse og krisestab, godkjent 6.11.2022. Beredskapskoordinator er ikke nevnt i beredskapsplan for oppvekstsektoren.

Beredskapskoordinator understreker i intervju at kommunalsjefene har ansvar for beredskap på sine områder. Beredskapskoordinator bistår etter behov, og etter forespørsel fra kommunalsjefene. Hun legger til at hun i praksis i liten grad har bistått virksomhetene siden hun startet i stillingen for tre år

siden. Det kommer frem i intervjuene med beredskapskoordinator, kommunalsjef og rektor at beredskapskoordinator har vært mer involvert i beredskapsarbeidet innen oppvekst det siste året, blant annet i arbeidet med å få på plass og oppdatere planverket for beredskap i skolen.

2.3 Risikovurderinger

2.3.1 Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for Hurdal kommune beskriver blant annet hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe kommunen, sannsynligheten for at de inntreffer og hvilke konsekvenser de kan ha. De uønskede hendelsene er inndelt i tre kategorier; naturhendelser, store ulykker og tilsiktede handlinger.

Følgende ni hendelser er vurdert i helhetlig ROS:

- pandemi
- ekstremvær med strømutfall
- skogbrann
- transportulykke
- flyulykke
- brann ved institusjon
- digitale hendelser
- svikt i vannforsyning
- tilsiktede hendelser

Ifølge helhetlig ROS kan kartlagt risiko for tilsiktede hendelser ikke aksepteres. I saksutredningen til kommunestyrets behandling av helhetlig ROS trekkes skoleskyting og økonomisk kriminalitet frem som enkelthendelser som administrasjonen har valgt å knytte opp mot tilsiktede hendelser. Det står også at helhetlig ROS skal danne grunnlaget for oppdatering av eksisterende planverk innenfor beredskap.

2.3.2 Risikovurdering for oppvekstsektoren

Risikovurderingen for oppvekstsektoren er presentert i beredskapsplanen for denne sektoren. Bildet under viser den siste oppdaterte risikovurderingen.

Figur 1 Risikovurdering for oppvekstsektoren

ROS – Oppvekst/ Skole og barnehage

Identifiserte risikoområder/ eksisterende tiltakskort

Kilde: Beredskapsplan oppvekst, s. 6

Bildet viser at oppvekstsektoren har identifisert tolv risikoområder. Av disse er seks områder like områdene som er beskrevet i helhetlig ROS. Dette gjelder blant annet pandemi, alvorlige hendelser i skole/barnehage og brann ved institusjoner. Videre har fire av risikoområdene innen oppvekstsektoren klare likhetstrekk med risikoområdene i helhetlig ROS. Dette gjelder blant annet oppvekstsektorens risikoområder i bortfall av elektronisk kommunikasjon (ekom) og systemsvikt IKT/data, som i helhetlig ROS er beskrevet som digitale hendelser. Videre er tre av de identifiserte risikoområdene i oppvekstsektoren i liten grad sammenfallende med noen av risikoområdene i helhetlig ROS. Dette gjelder økonomisk utroskap, Gardermoregionen evakuerte- og pårørendesenter (EPS) og atomberedskap. Bildet viser også at oppvekstsektoren mangler en dokumentert vurdering for tre av de identifiserte risikoområdene i helhetlig ROS. Dette gjelder ekstremvær med strømutfall, skogbrann og flyulykke.

Beredskapsplan for oppvekst beskriver videre sektorens begrunnelse for sektorens vurderinger av risikoen på ulike områder. Bildet under viser virksomhetens begrunnelse for at brann ved institusjoner og alvorlige hendelser i skole/barnehage er vurdert til å ha høy risiko.

Figur 2 Utdrag av oppvekstsektorens begrunnelser for risikovurderinger

Risikovurdering	Vår begrunnelse for risiko vurderingene
Brann ved institusjoner	Kan få alvorlige følger hvis vi ikke har gode rutiner.
Alvorlige hendelser skole/ barnehage	Identifiserte alvorlige hendelser: • Utilregnelige personer på avdelingen • Dødsfall ansatte, elever og barn • Trusler om eller bruk av våpen • Alvorlig voldsbruk • Konstruksjonssvikt som fører til alvorlige personskader

Kilde: Beredskapsplan oppvekst, s. 6

Bildet viser at oppvekstsektoren har trukket frem muligheten for alvorlige konsekvenser ved fravær av gode rutiner som begrunnelse for vurderingen av at brann ved institusjoner har høy risiko. Når det gjelder alvorlige hendelser i skolen eller barnehagen har sektoren begrunnet sin egen risikovurdering ved å liste opp fem identifiserte alvorlige hendelser. Videre viser beredskapsplan for oppvekst til virksomhetenes egen ROS (s. 10).

Kommunalsjef forteller i intervju at hennes ledergruppe har jobbet med risikovurderinger på oppvekstnivå.¹ Videre har alle avdelingene i kommunen hatt en felles workshop for et par år siden, der risikovurderinger knyttet til beredskap var tema.

2.3.3 Risikovurderinger for Hurdal skole og kultursenter

Revisjonen har mottatt egne risikovurderinger for Hurdal skole og kultursenter. Vurderingene av risikoen på de ulike områdene er gjennomført 6.10.2025 og 5.11.2025. Ifølge dokumentet har rektor har fått bistand fra kvalitetsrådgiver og avdelingsleder på skolen, der dette har vært relevant. Verneombud var invitert til å delta, men hadde ikke mulighet til å stille. Verneombudet har fått mulighet til å lese gjennom dokumentet og komme med innspill.

Skolen har vurdert risikoen for følgende områder:

- alvorlig ulykke/skade/sykdom eller død, utilsiktet
- bombetrussel
- drap
- gisselsituasjon
- radikalisering
- selvmord

¹ Ledergruppen består av rektor ved Hurdal skole og kultursenter, styrer ved Hurdal barnehage, barnevernleder, avdelingsleder kultur, barnevernleder, fagleder helsestasjon, leder Frivilligsentralen og leder bibliotek.

- terrorhandling
- terrorplanlegging
- trussel
- uheldig belastning som følge av kontakt med andre
- voldsbruk, eventuelt med våpen

Risikovurderingene for skolen beskriver dermed ulike alvorlige hendelser som kan oppstå. Dokumentet beskriver ikke risikovurderinger for flere av de andre områdene som er trukket frem i beredskapsplan for oppvekst, herunder brann, bortfall av ekom, systemsvikt IKT/data eller storm.

Rektor forteller i intervju at ved utarbeidelse av ROS for skolen har Hurdal kommune sett til tilsvarende vurderinger i andre kommuner, og vurdert de risikoer man mener er aktuelle i Hurdal kommune. Hun legger til at ROS for skolen er nylig utarbeidet, og risikoanalysemodulen i TQM er brukt til dette. I TQM vurderes det systematisk med rødt/gult/grønt på ulike risikoer, det gjøres vurderinger av sannsynlighet og konsekvens samt at totalvurdering av risiko kommer frem.

Bildet under viser et utdrag fra risikovurderingene for Hurdal skole og kultursenter. Områdene som er illustrert i eksemplene under er trussel og voldsbruk, eventuelt med våpen.

Figur 3 Utdrag fra risikovurderinger for Hurdal skole og kultursenter

Risikovurdering av trussel

Risikovurdering av voldsbruk ev. med våpen

	Risikoer			Risikoer	
	Initiell	Endelig		Initiell	Endelig
Sannsynlighet	Meget sannsynlig (60-90 % sannsynlighet for at det inntreffer - Kan inntreffe månedlig)	Meget sannsynlig (60-90 % sannsynlighet for at det inntreffer - Kan inntreffe månedlig)	Sannsynlighet	Sannsynlig (30-60 % sannsynlighet for at det inntreffer - Kan inntreffe halvårlig)	Sannsynlig (30-60 % sannsynlighet for at det inntreffer - Kan inntreffe halvårlig)
Konsekvens			Konsekvens		
Tjenesteproduksjon	0	0	Tjenesteproduksjon	0	0
Helsesituasjon innbyggere eller ansatte	20	12	Helsesituasjon innbyggere eller ansatte	15	12
HMS	0	0	HMS	0	0
Brukeropplevelse	0	0	Brukeropplevelse	0	0
Drift og kontinuitet	0	0	Drift og kontinuitet	0	0
Arbeidsmiljø	0	0	Arbeidsmiljø	0	0
Omdømme	0	0	Omdømme	0	0
Personvern og informasjonssikkerhet	0	0	Personvern og informasjonssikkerhet	0	0
Økonomi	0	0	Økonomi	0	0

Akseptert av 0

Akseptert av 0

Kilde: Hurdal kommune

Bildet viser at skolen har vurdert at det er meget sannsynlig at det kan oppstå trusselsituasjoner på skolen, noe som innebærer at slike situasjoner kan inntreffe månedlig. Videre har skolen vurdert at dette for helsesituasjonen for innbyggere eller ansatte kan få en initiell konsekvens vurdert til 20 og

endelig konsekvens vurdert til 12. Når det gjelder voldsbruk, eventuelt med våpen, er dette ifølge skolen en sannsynlig hendelse som kan inntreffe halvårlig. Videre kan dette for helsesituasjonen for innbyggere eller ansatte få en initiell konsekvens vurdert til 15 og endelig konsekvens vurdert til 12.

Eksempelene over viser at risikovurderingen for skolen er fremstilt på en annen måte enn risikovurderingen for oppvekstsektoren. Risikovurderingen for skolen viser ikke en samlet risiko, der man har gjort en total vurdering av både initiell og endelig sannsynlighet og konsekvens.² Det kommer også frem at skolens risikovurdering for de ulike områdene ikke er markert med fargene grønn (lav risiko), gul (middels risiko) og rød (høy risiko), slik det er gjort i risikovurderingen for oppvekstsektoren. Dokumentet inneholder heller ingen forklaring for de ulike tallverdiene som er brukt for å vurdere initiell og endelig konsekvens, eller hva som utgjør minimum og maksimum på skalaen.

Rektor opplyser i e-post 14.11.2025 at risikovurderingene kun er vurderinger av hendelser knyttet til pågående livstruende vold (PLIVO), og hovedsakelig knyttet opp mot sikkerheten for ansatte. Derfor er ingen av de andre aspektene, som brukeropplevelse, omdømme, drift og kontinuitet med mer, vurdert i denne runden. Rektor forklarer videre at risikovurderingene bygger på vurderinger av sannsynlighet og konsekvens på en skala fra 1 til 5. Deretter multipliseres disse scorene for å utgjøre en samlet risiko. Når det gjelder feltet «akseptert av 0» forklarer rektor at det ikke er krysset av på at risiko er akseptert, men at dette burde vært gjort. Hun legger til at man vanligvis ikke aksepterer risiko i første møte når man vurderer risiko. Man tar noen runder på å vurdere, og eventuelt gjennomføre tiltak, før denne blir akseptert.

2.4 Planer og prosedyrer for beredskap i oppvekstsektoren

2.4.1 Planer og prosedyrer

Revisjonen har i forbindelse med dokumentbestillingen mottatt flere dokumenter som beskriver hvordan kommunen skal arbeide med beredskap og krisehåndtering innen oppvekstsektoren, herunder skolen. Tabellen under viser sentrale dokumenter for oppvekstsektoren.

Tabell 1 Planverk for beredskap og håndtering av uønskede hendelser og krisesituasjoner

Dokument	Beskrivelse
Beredskapsplan oppvekst	Beskriver prinsippet for beredskapsarbeidet i kommunen og i oppvekstsektoren ³ samt risikovurderinger for denne sektoren. Planen beskriver i tillegg organisering ved uønskede hendelser og kriser samt tiltakskort for virksomheten.

² En vanlig definisjon er risiko = sannsynlighet * konsekvens.

³ Omfatter skole og barnehage, samt deres tilhørende lokaler og uteområde.

Prosedyrehandbok for Hurdal skole og kultursenter	Beskriver prosedyrer for å håndtere voldshendelser, trusler, seksuelle overgrep og spredning av ulovlig digitalt materiale. Dokumentet beskriver i tillegg prosedyrer for andre henvendelser, som omfatter bekymring for radikaliserings, hatefulle ytringer, mistanke om omsetning av narkotika, skadeverk og sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold. Prosedyrene skal være en rettesnor, men det understrekes at det må brukes skjønn i alle saker.
Prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen	Beskriver retningslinjer for å forebygge, håndtere og følge opp hendelser med vold og trusler mot ansatte i skolen, samt hvem som har ansvar for ulike oppgaver. Viser blant annet til Arbeidstilsynets beskrivelser av organisatorisk arbeidsmiljø. Forebyggende aktiviteter beskrives blant annet ved at ledelse og ansatte skal kjenne til innholdet i rutinen. Prosedyren viser til at skolen skal gjennomføre en egen ROS-analyse som er lagret i kvalitetssystemet TQM, samt at det skal settes inn tiltak der det er en særlig risiko. Verneombud og tillitsvalgte er naturlige samarbeidspartnere i dette arbeidet.
Prosedyre for forebyggende brannarbeid Hurdal skole og kultursenter	Beskriver prosedyre for forebyggende brannarbeid. Hensikten med prosedyren er å oppfylle forskrift til brannforebygging § 11 om brannsikker bruk av byggverk, § 12 om brukerens sikkerhetsarbeid og § 13 om brukerens dokumentasjon. Beskriver blant annet ansvar for prosedyren, gjennomgang for ansatte og eksterne samt gjennomføring av brannøvelser.
Brann- og krisehåndtering Hurdal skole og kultursenter	Beskriver prosedyre for å håndtere brannalarm som går i undervisningstid, i friminutt og SFO-tid.
Ettersyn brannkontroll	Inneholder forslag til sjekkpunkter for å kontrollere skolens brannanlegg.
Tiltakskort	Beskriver oppgaver og aktiviteter for å håndtere ulike uønskede hendelser og krisesituasjoner, samt hvem som er ansvarlig. ⁴

⁴ Tiltakskortene er nærmere beskrevet i kapittel 2.4.2.

Som beskrevet i tabell 1, beskriver beredskapsplan for oppvekst blant annet ansvar og oppgaver ved en uønsket hendelse eller i en krisesituasjon. Tabellen under viser ansvars- og oppgavefordelingen for rektor og kommunalsjef oppvekst:

Tabell 2 Roller og ansvar ved en uønsket hendelse eller krisesituasjon

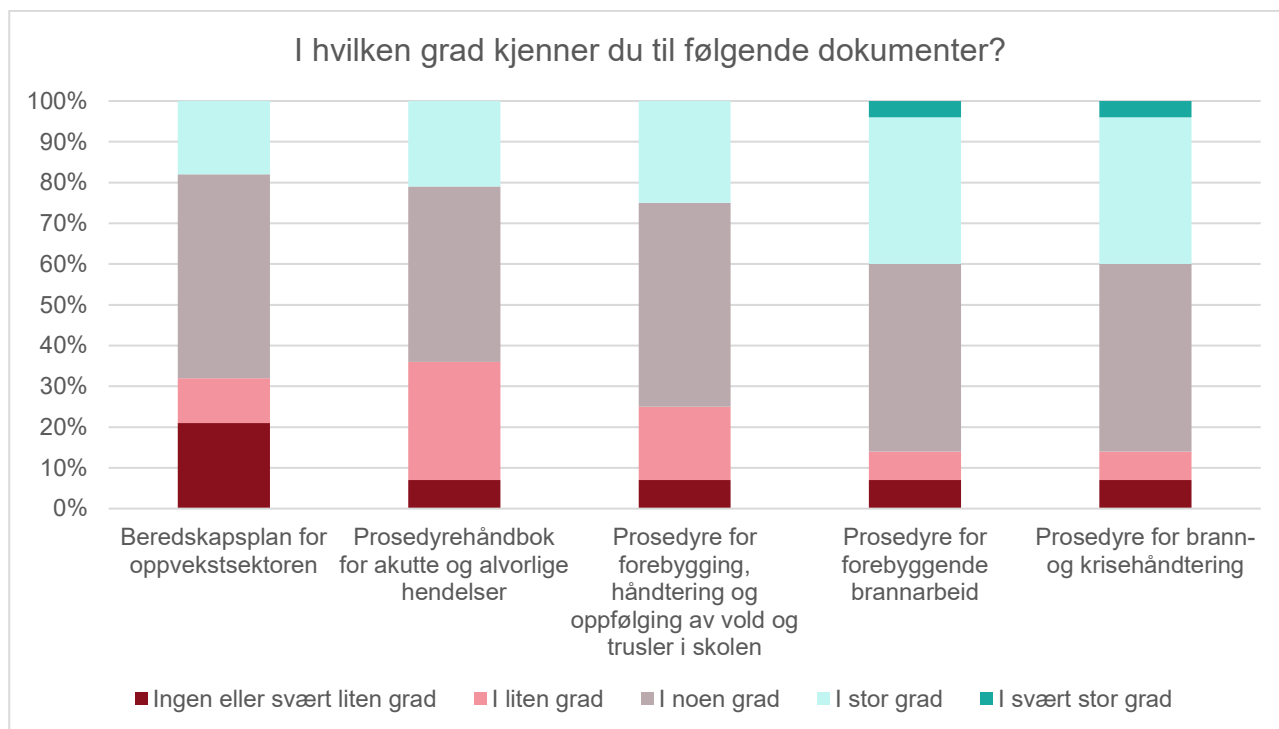
Rolle/stilling	Oppgaver
Rektor	- Ta vare på ansatte og elever - Ta vare på materielle verdier - Informere berørte foresatte/brukere/ansatte ved lokale krisehendelser
Kommunalsjef oppvekst	- Sikre at krisen håndteres i henhold til overordnet og virksomhetens beredskapsplan

Kilde: Beredskapsplan oppvekst, s. 10

Både kommunalsjef oppvekst og rektor mener at fordeling av roller og ansvar knyttet til situasjoner som brann samt vold og trusler er avklart. Rektor legger til at mye ansvar ligger til hennes rolle, når det gjelder beredskapsarbeidet i skolen. Roller og ansvar knyttet til situasjoner som skoleskyting, er etter rektors syn ikke tilstrekkelig avklart. Det er slik rektor ser det behov for et samarbeid der flere aktører bistår for å få på plass tilfredsstillende planverk for denne typen situasjoner, blant annet må politiet inn og veilede. Dette har vært vanskelig å få til så langt, men fremover skal skolen få dette på plass.

Kommunen har ikke utarbeidet en egen beredskapsplan for skolen. Som vist i tabell 1, er forebyggende arbeid beskrevet i to av dokumentene, prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen og prosedyre for forebyggende brannarbeid på Hurdal skole og kultursenter. Prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen knytter det forebyggende arbeidet i all hovedsak til opplæring av ansatte samt iverksetting av tiltak på områder hvor det er en særlig risiko. Prosedyre for forebyggende brannarbeid knytter det forebyggende arbeidet til gjennomganger for ansatte og eksterne samt gjennomføring av brannøvelser. Ingen av de øvrige dokumentene som revisjonen har mottatt gir beskrivelser av risikoreduserende tiltak.

I spørreundersøkelsen ble de ansatte bedt om å svare på i hvilken grad de kjenner til de ulike dokumentene for beredskap. Svarene er fremstilt i diagrammet under.

Diagram 1 Ansattes kjennskap til prosedyrer og planverk for beredskap

N = 28

Tabellen viser at av de ansatte som har svart på spørreundersøkelsen, har 32 prosent svart at de i ingen grad, svært liten grad eller liten grad kjenner til beredskapsplan for oppvekstsektoren. 15 prosent har svart at de i noen grad kjenner til dette dokumentet, mens 18 prosent har svart at de i stor grad kjenner til dokumentet.

Når det gjelder prosedyrehåndbok for akutte og alvorlige hendelser, har 36 prosent svart at de i ingen grad, svært liten grad eller i liten grad har kjennskap, 43 prosent har svart at de i noen grad har kjennskap og 21 prosent har svart at de i stor grad har kjennskap til dokumentet. Svarene er fordelt tilnærmet lik på spørsmålet om kjennskap til prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen, der 25 prosent har svart at de i ingen grad, svært liten grad eller i liten grad har kjennskap, 50 prosent har svart at de i noen grad har kjennskap og 25 prosent har svart at de i stor grad har kjennskap til dokumentet.

Videre kommer det frem at de ansatte har størst kjennskap til prosedyre for forebyggende brannarbeid og prosedyre for brann- og krisehåndtering for Hurdal skole og kultursenter. På begge disse spørsmålene har 14 prosent svart at de i ingen grad, svært liten grad eller liten grad har kjennskap, 46 prosent har svart at de i noen grad har kjennskap og 40 prosent har svart at de i stor grad eller svært stor grad har kjennskap til disse dokumentene.

Kommunalsjef oppvekst og rektor opplyser i intervju at skolen i tillegg har «blåkort». Rektor forklarer at dette er kort med navnet til den aktuelle ansatte. Ved en hendelse gis kortet til en elev som løper med dette til en annen ansatt for å skaffe bistand. Dette øver man på hvert semester. Stab og vikarer har også disse kortene, men ikke vaktmester.

I spørreundersøkelsen er flere av kommentarene fra ansatte rettet mot forbedringer i planverket. Flere skriver at ansatte har behov for klare og tydelige rutiner for hvordan de skal handle og håndtere ulike situasjoner. Videre uttrykker enkelte at ansatte bør få de samme beskjedene om gjeldende regler, samt at disse planene bør samles i ett dokument og inneholde punktvisse lister.

2.4.2 Tiltakskort

Revisjonen har i forbindelse med dokumentbestillingen mottatt til sammen 15 tiltakskort, hvorav seks tiltakskort gjelder for oppvekstsektoren. Disse tiltakskortene er godkjent 6.11.2022, og gjelder følgende områder:

- hvis et barn, elever eller ansatte dør på skolen/barnehagen sitt område
- utilregnelige personer på avdelingen
- konstruksjonssvikt som fører til alvorlig personskader
- alvorlig voldsbruk
- IKT bortfall
- trusler om, eller bruk av, våpen

De øvrige ni tiltakskortene gjelder for Hurdal skole og kultursenter. Disse tiltakskortene er godkjent 5.8.2025, og beskriver følgende hendelser:

- rus⁵
- når en elev eller ansatt dør på skolens område
- skadeverk
- voldshendelser
- trusler om eller bruk av våpen
- spredning av ulovlig digitalt materiale
- sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold⁶
- seksuelle overgrep
- bekymring for hatefulle ytringer

Som det kommer frem av listene for tiltakskort, har både oppvekstsektoren og Hurdal skole og kultursenter utarbeidet tiltakskort for tre av de samme områdene. Dette gjelder situasjoner der et barn, elever eller ansatte dør på skolen, alvorlig voldsbruk/voldshendelser og trusler om, eller bruk av, våpen. De øvrige områdene er beskrevet i ett av dokumentene. Blant annet er områdene bombetrussel, gisselsituasjon, radikalisering, terrorplanlegging, terrorhandling og uheldig belastning som følge av kontakt med andre beskrevet i skolens ROS, men ikke i noen av tiltakskortene. Videre er blant annet områdene rus, skadeverk, sosialkontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold seksuelle overgrep og spredning av ulovlig digitalt materiale kun beskrevet i tiltakskortene, men ikke i skolens ROS.

⁵ Tiltakskortet består av tre deler; håndtering av elev som er ruset på skolen, håndtering av elev som er ruset på fritiden og håndtering av elev hvor det er mistanke om oppbevaring og/eller formidler rusmidler på skolen. Revisjonen beskriver tiltakskortet som ett tiltakskort i denne rapporten.

⁶ Tiltakskortet består av to deler; hendelser som er akutte og hendelser som ikke er akutte. Revisjonen beskriver tiltakskortet som ett tiltakskort i denne rapporten.

Kommunalsjef oppvekst viser til at tiltakskortene bør være så like som mulig på oppvekstnivå og skolenivå. Tiltakskortene skal i tillegg revideres årlig. Hun legger til at det er en forventning om at det for både oppvekstsektoren og skolen skal utarbeides tiltakskort på de samme områdene, dersom det er relevant.

Rektor viser til at tiltakskortene for skolen er laget med utgangspunkt i skolens ROS-analyse. Noen av tiltakskortene er imidlertid laget uten ROS «i bunn», noe de også bærer preg av. Rektor mener at dette ikke er optimalt med tanke på å sikre god sammenheng i planverket. Både kommunalsjef for oppvekst og rektor peker på mangler i tiltakskortene, herunder at skolen ikke har utarbeidet tiltakskort for skoleskyting. Her er skolen i prosess, og har planlagt et møte med politiet 18.11.2025 få bistand. Kommunalsjef oppvekst legger til at i tillegg til henne selv, er rektor ved Hurdal skole og kultursenter, daglig leder for Steinerskolen, alle styrerne i barnehagene (både private og offentlige), SLT-koordinator⁷ invitert inn for å arbeide med beredskap.

Revisjonens gjennomgang av tiltakskortene viser at alle tiltakskortene følger samme mal med felter for å liste oppgaver i en prioritert rekkefølge og beskrive oppgavene, både de på oppvekstsektornivå og de som kun gjelder for skolen. For tiltakskortene til oppvekstsektoren er det i tillegg felter for kritiske oppgaver i en krisesituasjon, men disse feltene er ikke fylt ut i noen av tiltakskortene. Ingen av dokumentene i tabell 1, som beskriver planverk for beredskap og håndtering av uønskede hendelser og krisesituasjoner, gir veiledning til hvilken informasjon tiltakskortene skal inneholde.

Flere av tiltakskortene for Hurdal skole og kultursenter viser til beskrivelser i andre prosedyrer. Dette gjelder blant annet skolens tiltakskort for å håndtere situasjoner der en elev eller ansatt dør på skolens område, der det er henvist til videre oppfølging «i henhold til gjeldende prosedyre som er arkivert i TQM». I tillegg står det at «skolens ledelse følger opp saken videre i henhold til rutiner og prosedyrer», men tiltakskortene spesifiserer ikke ledelsens oppgaver utover dette. Tiltakskortene inneholder heller ingen informasjon om hvor disse rutinene og prosedyrene er lagret. Rektor opplyser i intervju at ledelsens oppgaver er beskrevet i egne prosedyrer for ulike typer hendelser, og at disse prosedyrene er lagret i kvalitetssystemet TQM. Revisjonen har ikke mottatt disse prosedyrene..

Det vises i ett av tiltakskortene til «koder» som skal benyttes i ulike situasjoner. Ifølge kommunalsjef oppvekst har man ikke definert disse kodene noe sted. Hun mener at årsaken til dette er at man har ventet på politiets bistand til å få på plass gode rutiner og prosedyrer.

I spørreundersøkelsen ble de ansatte bedt om å svare på om de kjenner til ett eller flere av tiltakskortene for skolen. 57 prosent svarte «ja» på dette spørsmålet. De ansatte som svarte at de kjenner til minst ett tiltakskort fikk deretter flere spørsmål om tiltakskortene, blant annet om i hvilken grad de er uenig/enig i følgende fem påstander:

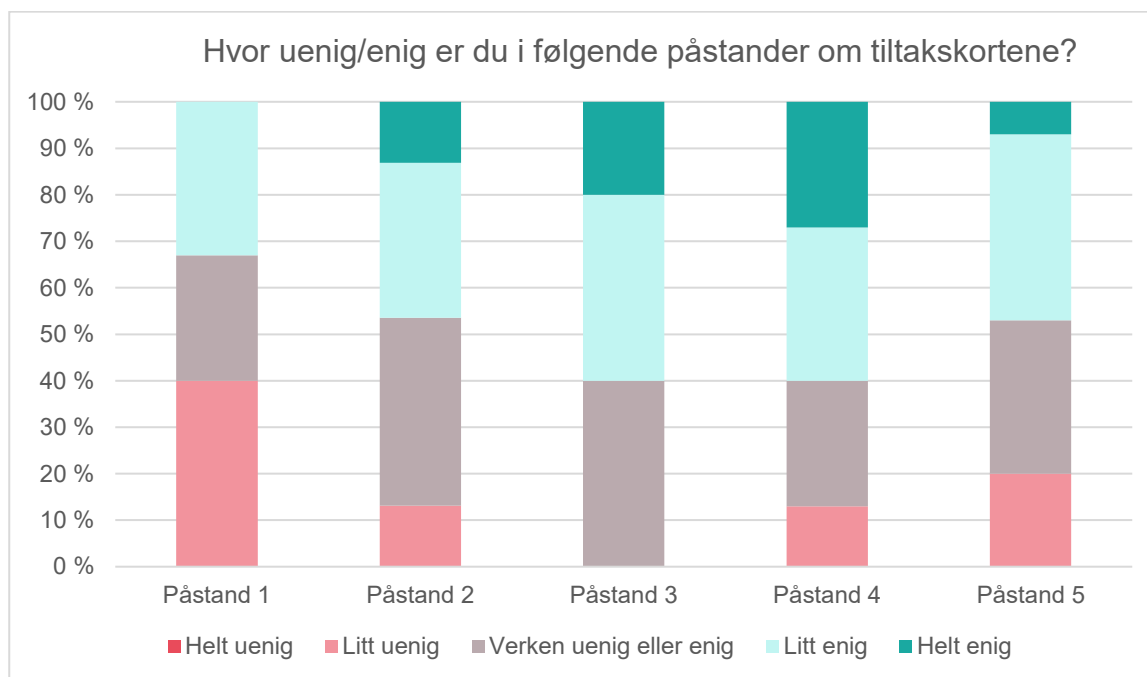
- Påstand 1: Tiltakskortene er arkivert lett tilgjengelig
- Påstand 2: Situasjonene/hendelsene i tiltakskortene er klart beskrevet
- Påstand 3: Oppgavene er lett forståelige
- Påstand 4: Det er tydelig hvem som har ansvar for de ulike oppgavene

⁷ Koordinator for samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak.

- Påstand 5: Jeg føler meg trygg på at jeg kan utføre de oppgavene som er beskrevet, dersom jeg må håndtere en krisesituasjon/hendelse

Diagrammet under viser hvordan de ansatte har svart.

Diagram 2 Påstander om tiltakskort

N = 15

Diagrammet viser at ingen av de ansatte har svart at de er helt uenige i noen av påstandene. Videre kommer det frem at en høyest andel har svart at de er litt eller helt enige i påstandene om at oppgavene er lett forståelige, og at det er tydelig hvem som har ansvar for de ulike oppgavene.

Ingen ansatte har svart at de er helt enige i at tiltakskortene er arkivert lett tilgjengelig, mens 33 prosent har svart at de er litt enige i påstanden. 27 prosent har svart at de verken er uenig eller enig i påstanden og 40 prosent har svart at de er litt uenige i påstanden om at tiltakskortene er arkivert lett tilgjengelig.

Ansatte som hadde svart «ja» på spørsmålet om de kjenner til ett eller flere av tiltakskortene ble videre spurt om de mener at det er utarbeidet tiltakskort for alle krisesituasjoner/uønskede hendelser som har høy risiko. 63 prosent av disse ansatte svarte «nei» på spørsmålet. De ansatte som svarte «nei» fikk deretter spørsmål om hvilke situasjoner/hendelser som mangler tiltakskort. Områder som blir trukket frem er hendelser knyttet til skoleskyting, voldsepisoder, knivstikking, masseslagsmål, gisseltaking, voksne som bortfører barn, ansatt som blir akutt alvorlig syk i klasserommet, bombetrussel, hatefulle ytringer og trakassering av ansatte.

De ansatte som hadde svart «ja» på spørsmålet om de kjenner til ett eller flere av tiltakskortene fikk videre spørsmål om de har kommentarer til tiltakskortene. Blant kommentarene kom det frem at det oppleves som vanskelig å vite hvem som tar over ledelsen i krisesituasjoner når ledelsen ikke er til

stede. Det kom videre frem at ansatte er lite forberedt på å håndtere hendelser knyttet til blant annet knivstikking, og at det er ønsket om å ha flere oppfriskninger i løpet av et skoleår og gjennomføre øvelser. Videre kom det frem at det mangler en ordentlig gjennomgang av alle prosedyrer for oppvekstsektoren, sammen med alle ansatte, og at enkelte stiller spørsmål ved om tiltakskortene er utdaterte.

2.4.3 Prosedyrer for voldshendelser

Som beskrevet tidligere i rapporten, er prosedyrer for voldshendelser beskrevet i prosedyrehåndbok for Hurdal skole og kultursenter, skolens prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler, tiltakskort for skolen tiltakskort for oppvekstsektoren. Revisjonen har gått gjennom prosedyrene for voldshendelser slik de er beskrevet i disse fire dokumentene. Tabellen under gjengir deler av innholdet i de ulike dokumentene.

Tabell 3 Prosedyrer for voldshendelser

Aktivitet/ handling	Prosedyre- håndbok for Hurdal skole og kultursenter	Prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen	Tiltakskort Hurdal skole og oppvekstsent er	Tiltakskort oppvekst
Vurdering av om det er forsvarlig å gripe inn	Ja	Nei	Ja	Ja
Beskrivelse av hvordan man kan dempe konflikten	Nei	Ja	Ja	Nei
Bistand fra kollegaer	Ja	Ikke spesifisert, men står at man skal tilkalle hjelp	Ja	Nei
Skjerming av involverte elever	Ja	Nei, men beskriver at man skal beskytte andre om mulig	Ja	Nei
Kontakt med politi	Nei	Ja	Ja	Ja
Varsling til skolens ledelse	Ja, oppgir varsling til leder og rektor,	Ja, oppgir varsling til nærmeste leder	Ja, varsle nærmeste leder og rektor	Ja, varsling til ledelsen som den andre

	men spesifiserer ikke når	etter at situasjonen er håndtert	etter at de øvrige oppgavene er utført	oppgaven på tiltakskortet
Varsling til øvrige	Ja, varsling til involverte elevers foresatte og orientere om ledelsen Vurdere anmeldelse til politiet og å sende bekymringsmelding til barnevernet	Ikke når situasjonen pågår, men beskriver innkalling til alle arbeidstakerne til en samtale i løpet av de første timene etter hendelsen samt informasjon til pårørende og involverte elever og Varsling til Arbeidstilsynet	Nei, men viser til at skolens ledelse følger opp saken videre i henhold til rutiner og prosedyrer	Ja, varsling til pårørende og kommunalsjef oppvekst i punkt tre av fem, samt informasjon til ansatte og foresatte i punkt fire
Informasjon om hendelsen	Ja, men avgrenset til å sikre informasjon om gjerningsmannen dersom vedkommende har forlatt skoleområdet	Nei	Ja, dokumentere eventuelle skader på involverte og undersøke om det finnes video eller bilder fra hendelsen	Nei
Registrering av hendelsen som avvik	Nei	Ja, i TQM	Nei	Nei
Oppgir ansvarlig for ulike oppgaver	Nei	Ja	Ja	Ja

Tabellen viser at beskrivelser av aktiviteter og handlinger for å håndtere voldshendelser er delvis sammenfallende i de fire dokumentene. Blant annet er det ikke spesifisert i prosedyre for

forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen at man skal vurdere om det er forsvarlig å gripe inn. Alle dokumentene beskriver prosedyrer for varsling, men beskrivelsene er ulike. I tillegg viser tabellen at det kun er prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen som spesifiserer at hendelsen skal meldes som et avvik i kvalitetssystemet TQM.

Revisjonen har stilt spørsmål til rektor om hvordan man sikrer at de ansatte vet hvilke rutiner som skal følges hvis det oppstår en voldshendelse. Rektor svarte at de ansatte vet at det skal se til prosedyrene på skolens område i TQM. Hun legger til at ved hendelser har man ikke tid til å hente frem riktig prosedyre i TQM, og man er avhengig av at de ansatte har relevant prosedyre/tiltakskort «under huden». I e-post mottatt 15.11.2025 legger rektor til at man går inn i TQM med jevne mellomrom for å vise ansatte hvor de kan finne dokumenter og hvor de kan melde avvik.

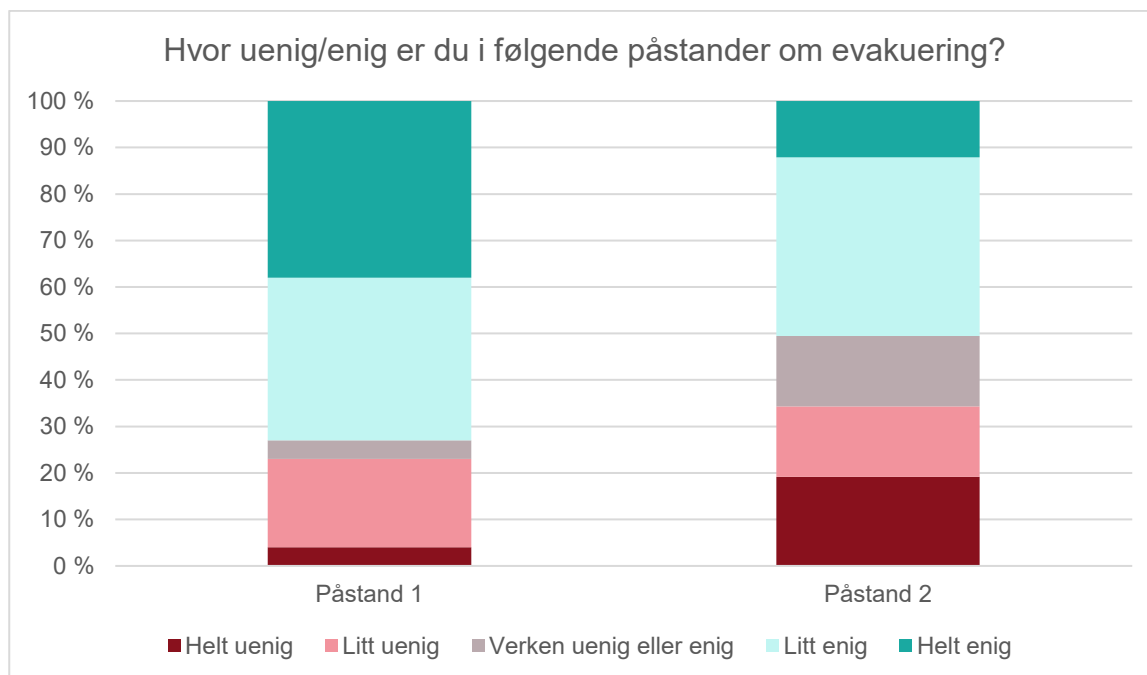
2.4.4 Evakuering

Flere av tiltakskortene beskriver evakuering som én av oppgavene for å håndtere den aktuelle hendelsen, men ingen av de øvrige dokumentene beskriver evakuering. Verken tiltakskortene, eller noen av de øvrige dokumentene som revisjonen har mottatt, beskriver hvordan man skal ivareta elever som har funksjonsnedsettelse.

I spørreundersøkelsen er de ansatte bedt om å svare på i hvilken grad de er uenig/enig i følgende to påstander om evakuering:

- Påstand 1: Jeg vet hvordan jeg skal handle ved en evakuering
- Påstand 2: Jeg vet hvordan jeg skal ivareta elever med funksjonsnedsettelse, som nedsatt syn, hørsel og/eller bevegelseshemming, ved en evakuering

Svarene er fremstilt i diagrammet under.

Diagram 3 Påstander om evakuering

N = 26

Diagrammet viser at 23 prosent av ansatte som har svart på spørreundersøkelsen er helt eller litt uenig i påstanden om at de vet hvordan de skal handle ved en evakuering. 73 prosent har svart at de er litt enig eller helt enig i den samme påstanden. Fire prosent har svart at de verken er uenig eller enig i påstanden. Når det gjelder å håndtere elever som har funksjonsnedsettelse, har 34 prosent svart at de er helt uenig eller litt uenig i at de vet hvordan de skal gjøre dette.

2.5 Opplæring av ansatte

Ifølge beredskapsplan for oppvekst, skal opplæring i beredskapsarbeidet gis til ansatte og nyansatte på lik linje med opplæring innen helse, miljø og sikkerhet (HMS) og brannvern. Opplæringen skal gi alle ansatte kunnskap om virksomhetens arbeid med beredskap, samt om håndteringen av uønskede hendelser og kriser som rammer virksomheten.

Både kommunalsjef og rektor beskriver opplæringstiltak i intervjuene med revisjonen. Rektor forteller at man benytter planleggingsdager og fellestid på onsdager til kurs og opplæring av ansatte, blant annet knyttet til kapittel 12 i opplæringslova, som handler om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.

Rektor legger til at skolen tar en gjennomgang av de mest aktuelle prosedyrene knyttet til beredskap og tiltakskort jevnlig. Det har også vært gruppearbeid blant de ansatte, der det har kommet innspill og tilbakemeldinger om eventuelle mangler. Ifølge kommunalsjef er det mye diskusjon blant ledere og ansatte når det gjelder vold og utagerende elever. I tillegg er hun tett på skolen sammen med rektor, for å fange opp behov for støtte og opplæring. Både kommunalsjef og rektor opplyser at det planlegges et kurs i januar i hvordan man skal unngå situasjoner der elever utagerer.

I spørreundersøkelsen er det flere av de ansatte som trekker frem opplæring som ett viktig forbedringsområde innen beredskap. Blant annet kommer det frem at enkelte ansatte opplever at skolen jobber mest med brann, og at man ikke føler seg trygg nok. Videre er det uttrykt ønsker om at det sendes ut kortfattet informasjon, og at de ansatte skal bekrefte at de har lest. Det blir vist til praksis for opplæring innen datasikkerhet, der det gjennomføres korte leksjoner over en periode på noen uker eller måneder.

2.6 Gjennomføring av øvelser og evaluering

Beredskapsplan for oppvekst beskriver at trening og øvelse av ansatte skal føre til prøving og videreutvikling av ferdigheter og kunnskap. Dette organiseres samordnet i kommunen. Det står også at kommunalsjef er ansvarlig for at øvelser, uønskede hendelser og kriser evalueres. Videre står det at alle evalueringer skal dokumenteres, beredskapsplanen bør gjennomgås og kvalitetssikres ved evalueringer, lærings- og forbedringspunkter bør dokumenteres og at det bør utarbeides en oppfølgingsplan.

Ifølge både rektor og kommunalsjef har ikke skolen gjennomført noen øvelser i beredskap, utover to årlige brannøvelser. Kommunalsjef peker på at det er behov for bistand fra politiet for gjennomføring av beredskapsøvelser, noe man hittil ikke har fått, samt sykdom blant nøkkelpersonell, som forklaringer på at skolen ikke har gjennomført øvelser. Både beredskapskoordinator, kommunalsjef og rektor mener at det er nødvendig å gjennomføre flere øvelser på skolen, både praktiske beredskapsøvelser og skrivebordsøvelser i ledergruppa. Rektor legger til at skolen bør gjennomføre øvelser minimum hvert annet år, og dette er noe man bør få inn i et årshjul. Det kommer i tillegg frem i spørreundersøkelsen at flere ansatte ønsker at skolen gjennomfører øvelser i beredskap.

Ettersom skolen ikke har gjennomført noen beredskapsøvelser, har det ikke vært grunnlag for å evaluere øvelser. I intervju opplyser rektor at det har vært flere hendelser der elever har hatt med seg våpen til skolen. Disse hendelsene har blitt registrert som avvik i kvalitetssystemet TQM. Rektor oppfatter at hendelsene ble fulgt opp slik de skulle, slik at det ikke har vært behov for å gjennomføre egne evalueringer.

2.7 Revisjonens konklusjon, vurderinger og anbefalinger

Revisjonens konklusjon er at Hurdal skole og kultursenter til en viss grad arbeider systematisk med beredskap.

Skolen har etter revisjonens vurdering flere planer og prosedyrer for å forebygge og håndtere uønskede hendelser og krisesituasjoner. Selv om flere av dokumentene er nylig oppdaterte, og berører flere områder som er sentrale for å ha god beredskap, har disse etter revisjonens vurdering flere mangler. Det kommer også frem i både intervjuer og i spørreundersøkelsen blant ansatte at planverket er mangelfullt, og flere trekker frem dette som ett viktig forbedringsområde.

Kommunen har ikke utarbeidet en egen beredskapsplan for skolen. Planer og prosedyrer for skolens beredskap er blant annet beskrevet i prosedyrehåndbok for Hurdal skole og kultursenter. Videre er skolen omfattet av beredskapsplan for oppvekst. Skolen har i tillegg utarbeidet tiltakskort for flere uønskede hendelser og krisesituasjoner, herunder alvorlige tilsiktede hendelser. Det er hittil ikke utarbeidet noen prosedyre eller tiltakskort som beskriver skoleskyting, men skolen har avtalt møte

med politiet for å få bistand til å utarbeide dette. Med tanke på at det har vært flere nylige voldshendelser på flere skoler i andre kommuner, er det alvorlig at skolen mangler et tiltakskort for skoleskyting.

Videre viser undersøkelsen at flere av tiltakskortene beskriver evakuering. Ingen av disse, eller øvrige dokumenter, beskriver hvordan man skal hjelpe elever med funksjonsnedsettelse. Elever som har funksjonsnedsettelse, kan være særlig sårbare ved en uønsket hendelse eller krisesituasjon. Revisjonen anser det derfor som en betydelig svakhet at skolen ikke har beskrevet tiltak for å ivareta disse elevene i planverket.

Skolens planer og prosedyrer for beredskap bygger etter revisjonens vurdering til en viss grad på en risiko- og sårbarhetsanalyse. Skolen har utarbeidet et dokument som beskriver vurderinger av initiell og endelig sannsynlighet og konsekvens for flere alvorlige tilsiktede hendelser, som voldshendelser, men ikke for andre mulige uønskede hendelser.

Planene og prosedyrene for beredskap i skolen, herunder tiltakskort, er etter revisjonens vurdering i liten grad samordnet. Dette gjelder både samordning mellom risikovurderinger, planer og prosedyrer som gjelder for skolen, og mellom planverket for skolen, oppvekstsektoren og kommunen som helhet. Gjennomgangen viser blant annet at risikovurderingen for skolen beskriver flere alvorlige hendelser som det ikke er utarbeidet tiltakskort for, og videre at flere av hendelsene som er beskrevet i tiltakskort ikke er beskrevet i skolens risikovurderinger. Videre kommer det frem at prosedyrer for voldshendelser er beskrevet i fire dokumenter, men beskrivelsene er bare delvis sammenfallende. Selv om det kommer frem at skolens ansatte skal følge prosedyrer og planer som er lagret i internkontrollsystemet TQM, stiller revisjonen spørsmål ved om det er klart hvilke prosedyrer de ansatte faktisk skal følge.

Videre vurderer revisjonen at skolens planer og prosedyrer for uønskede hendelser og krisesituasjoner er delvis kjent for ansatte. I spørreundersøkelsen kommer det frem at flere ansatte har ingen, svært liten eller liten kjennskap til flere av de sentrale dokumentene. I tillegg har flere ansatte svart at de ikke kjenner til minst ett av tiltakskortene. Det kommer også frem at flere ansatte ønsker mer opplæring innen beredskap.

Etter revisjonens vurdering har skolen langt på vei planer og prosedyrer som beskriver gjennomføring og evaluering av øvelser, men disse har hittil i liten grad blitt fulgt. Ifølge skolens planverk skal skolen gjennomføre øvelser samt evaluere øvelser, uønskede hendelser og krisesituasjoner. Samtidig kommer det frem i intervjuene at skolen hittil ikke har gjennomført noen øvelser, utover brannøvelser. Skolen har håndtert flere alvorlige hendelser, blant annet der elever har hatt med seg våpen på skolen. Disse hendelsene er ifølge rektor fulgt opp, men ikke evaluert utover dette.

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen anbefaler revisjonen at kommunedirektør:

- sørge for å utbedre påviste mangler i skolens planer og prosedyrer, samt å sikre god samordning med øvrig planverk for beredskap
- gjennomfører og evaluerer beredskapsøvelser i skolen
- sikrer at ansatte kjenner til skolens planer og prosedyrer, herunder tiltakskort, for uønskede hendelser og krisesituasjoner

3 OPPFØLGING AV SKOLENES BEREDSKAP SARBEID

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Dette kapittelet beskriver hvordan kommunen følger opp sitt ansvar for skolenes beredskapsarbeid. Kapittelet legger vekt på kommunens ansvar for å føre tilsyn med at virksomhetene oppfyller kravene om å ha på plass planer og rutiner for å forebygge og håndtere skader, ulykker, overgrep og andre alvorlige hendelser, jf. forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 19. Kommunens plikter på dette området omfatter både kommunale og private skoler.

For problemstilling 2 utledes følgende krav og forventninger til kommunen:

Problemstilling 2	Krav og forventninger til kommunen
Følger kommunen opp sitt ansvar for skolenes beredskapsarbeid?	→ Kommunen bør kunne dokumentere følgende: ○ at plikter til dokumentasjon av tilsyn er oppfylt, herunder - hvilket organ i kommunen som har ansvar for tilsynet etter denne forskriften med miljøet i skoler og barnehager - at de som har ansvar for å føre tilsyn har tilstrekkelig kompetanse, myndighet og kapasitet til å kunne utføre sin tilsynsoppgave - hvordan det er sikret at det kommunale tilsynsorganet er tilstrekkelig uavhengig - at tilsynsorganet har tilstrekkelig styring med tilsynsoppgaven ○ at planer og gjennomføring av tilsyn bygger på risikovurderinger ○ vurderinger av hvordan skolene har ivaretatt sikkerhet og helsemessig beredskap i forbindelse med behandling av søknad om godkjenning ○ at eventuelle feil og mangler som har blitt avdekket etter tilsyn blir fulgt opp

3.2 Dokumentasjon og praksis for gjennomføring av tilsyn

Kommunen har ikke oversendt noen dokumenter til revisjonen som viser at kommunens plikter til dokumentasjon av tilsyn er oppfylt. Revisjonen har heller ikke mottatt dokumentasjon som beskriver vurderinger av hvordan Hurdal skole og kultursenter og Hurdal Steinerskole har ivaretatt sikkerhet og helsemessig beredskap i forbindelse med behandling av søknad om godkjenning.

Kommunalsjef oppvekst opplyser i e-post 7.11.2025 at Hurdal kommune deltar i et vertskommunesamarbeid om miljørettet helsevern med kommunene på Øvre Romerike. Nannestad kommune er vertskommune.⁸ Kommunalsjef oppvekst viser videre til svar fra miljørettet helsevern på e-post mottatt 14.11.2025. I e-posten kommer det frem at miljørettet helsevern skal levere tjenester innenfor de områder som kommunene er pålagt i henhold til blant annet forskrift om helse og miljø i barnehage, skoler og fritidsordninger, herunder rådgivning og tilsyn.

Ifølge beskrivelsene på hjemmesidene til miljørettet helsevern jobber enheten mest mulig forebyggende, og legger vekt på helse gjennom deltakelse og uttalelser i plansaker. Det står også at enheten skal medvirke til å fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold gjennom faglig rådgivning og veiledning til offentlige myndigheter, næringsliv og innbyggere. Videre skal miljørettet helsevern sikre befolkningen mot blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på helsen. Det er ingen øvrige beskrivelser av hvilken kompetanse som enheten har.

Miljørettet helsevern har utarbeidet et dokument som beskriver internkontrollsystemet for barnehager, skoler og skolefritidsordninger (Nannestad kommune 2023). Dokumentet deler internkontrollsystemet inn i en styrende del, prosedyrer og rutinebeskrivelser og forventninger til dokumentasjon. Videre presenterer dokumentet eksempler på skriftlige prosedyrer og rutiner som kan være en del av virksomhetens internkontrollsystem. Når det gjelder beredskap, jf. forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 14, bør virksomhetene ifølge dokumentet blant annet sikre følgende:

- jevnlig risikovurderinger som legges til grunn for det forebyggende arbeidet
- prosedyre for beredskap og sikkerhet, med avklarte roller og ansvar, internt og eksternt
- beredskapsgruppe med spesielt ansvar for virksomhetens beredskapsplan
- jevnlig øvelse på uønskede hendelser, både brann og PLIVO (pågående livstruende vold)
- oppdatert beredskapsplan

Det å utarbeide tiltak og plan for videre arbeid er en sentral del av arbeidet, ettersom kartlegging og vurdering gir et godt utgangspunkt for definering av oppgaver, prioritering av tiltaksområder og utarbeidelse av handlingsplaner (Nannestad kommune 2023, s.12).

Når det gjelder tilsyn, beskriver hjemmesidene til Nannestad kommune følgende:

Miljørettet helsevern – Øvre Romerike fører tilsyn med at alle barnehager og skoler fortsetter å tilfredsstille kravene i forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler, også etter at godkjenning er gitt. Vi bestreber oss på å gjennomføre risikovurdert tilsyn ved barnehager og skoler ca. hvert 4-5 år.

Dokumentet fra miljørettet helsevern om internkontrollsystemet for barnehager, skoler og fritidsordninger inneholder ingen beskrivelser om gjennomføring av tilsyn. I e-posten fra miljørettet helsevern mottatt 14.11.2025 kommer det frem at kommunen ikke har hatt tilsyn med Steinerskolen

⁸ Miljørettet helsevern Øvre Romerike er en interkommunal enhet og ivaretar oppgavene for Nannestad, Ullensaker, Gjerdrum, Nes, Hurdal og Eidsvoll (Nannestad kommune 2025)

som inkluderer beredskap. Revisjonen har heller ikke mottatt dokumentasjon, eller annen informasjon, som viser at det har vært gjennomført tilsyn ved Hurdal skole og kultursenter.

3.3 Oppfølging av beredskapsarbeid ved Hurdal skole og kultursenter

Beredskapskoordinator forteller at det ikke er beskrevet i planverk eller prosedyrer hvordan virksomhetsområdene skal følges opp, med hensyn til gjennomføring av øvelser, oppdatering av prosedyrer og tiltakskort, og lignende.

Kommunalsjef forteller i intervju at når det gjelder Hurdal skole og kultursenter, så følger hun rutinemessig med på alt skolen legger inn av dokumentasjon i Moava 1310, som er internkontrollsystemet mellom skoleeier og skolen. Hun beskriver systemet som en sjekkliste ved at man krysser av for oppgaver når de er gjennomført. Hun får i tillegg et varsel per e-post hver gang det legges inn et nytt dokument, og kontrollerer da fortløpende. Kommunalsjef har sendt et skjermbilde som illustrerer systemet. Bildet under viser et utdrag fra sjekklisten.

Figur 4 Utdrag fra sjekkliste i kontrollsystemet Moava

17.08.2025	Informasjonsmøte for alle lærerne, samt alle øvrige tilsatte ved skolen Vis mer...	Rektor Deleger	☒ Fullført ☐ Delvis	 Lagre
20.08.2025	Årlig kontroll av svømme- og livredningsopplæring Vis mer...	Delegert Status 1 - 1	☒ Fullført ☐ Delvis	 Lagre
20.08.2025	Gjennomgang av skolens brann og beredskapsplaner Vis mer...	Rektor Deleger	☒ Fullført ☐ Delvis	Gjennomført 15.08.25 Lagre

Kilde: Hurdal kommune

Kommunalsjef har også oversendt en sjekkliste for skoleeiers oppfølging av beredskap for Hurdal skole og kultursenter. Sjekklisten skal være et verktøy for skoleeier til å dokumentere og følge opp beredskapsarbeidet ved skolen i Hurdal. For hvert punkt kan man fylle inn status, dato, ansvarlig og eventuelle kommentarer. Dokumentet er udatert, og inneholder ingen felter for godkjenning. Bildet under viser sjekklisten.

Figur 5 Skoleeiers oppfølging av beredskapsarbeidet ved Hurdal skole og kultursenter

Tiltakspunkt	Status	Dato	Ansvarlig	Kommentarer
1. Beredskapsplan er oppdatert og samordnet med kommunens planer	Ok	01.08.25	Virksomhetsleder oppvekst	
2. Gjennomført beredskapsøvelse siste halvår				
3. Evaluering av øvelse er dokumentert				
4. Opplæring i beredskap er gitt til ansatte	Ok	20.08.25	Rektor	
5. Førstehjelpskurs er gjennomført				
6. Tilgjengelighet av beredskapsutstyr (vann, radio, førstehjelp)	Førstehjelp ok	01.08.25		
7. Kommunikasjonsrutiner ved bortfall av mobil/internett er kjent	Ok	20.08.25	Rektor	Gjennomgått på plandag
8. Dokumentasjon av avvik og tiltak er oppdatert	Ok		Rektor	Jevnlig
9. Årlig revisjon av beredskapsarbeidet er gjennomført	Ok	01.07.25	Virksomhetsleder	
10. Informasjon om egenberedskap er formidlet til ansatte og elever				

Kilde: Hurdal kommune

Sjekklisten viser at kommunalsjef for oppvekst⁹ har ansvar for to av oppgavene som er oppført i sjekklisten. Videre har rektor ansvar for tre av oppgavene. Det er ikke oppført hvem som har ansvar for de øvrige fem oppgavene. Det kommer også frem at det er krysset av «ok» for seks av oppgavene, hvorav fem av disse er fylt ut med dato.

Beredskapskoordinator, rektor og kommunalsjef forteller i intervju at det skal være en årlig gjennomgang av prosedyrene for beredskap. Kommunalsjef opplyser at hun årlig setter seg ned med sin ledergruppe for å gjennomgå/revidere beredskapsplan for oppvekst.¹⁰ Dette er gjort i år, men ble ikke gjort i 2024 eller i 2023. Rektor legger til at tiltakskortene er oppdatert i år, men at dette ikke har blitt gjort hvert år. Både beredskapskoordinator, kommunalsjef og rektor trekker frem det å sikre jevnlig revidering av alle prosedyrer og planverk, herunder tiltakskort, som ett viktig

⁹ Tidligere virksomhetsleder oppvekst.

¹⁰ Ifølge kommunalsjef oppvekst består ledergruppen består av rektor ved Hurdal skole og kultursenter, styrer ved Hurdal barnehage, barnevernleder, avdelingsleder kultur, barnevernleder, fagleder helsestasjon, leder Frivilligsentralen og leder bibliotek.

forbedringsområde for skolens arbeid med beredskap. Beredskapskoordinator mener at dette hittil ikke har vært godt nok fulgt opp fra overordnet nivå i kommunen, da det har vært en prioritet å få på plass nødvendig skriftlige planer, prosedyrer og lignende innen beredskap på overordnet nivå. Ifølge rektor er det per i dag ikke satt godt nok i system hvem som har ansvaret for å revidere, og når det skal skje. Hun mener at det kan være hensiktsmessig å få revisjon av planverket inn i et årshjul for å få på plass et bedre system. Kommunalsjef oppvekst legger til at hun har ansvar for å sikre at dokumenter for beredskap på ulike nivåer er samordnet. Hun og rektor har derfor jevnlig møter der man gjennomgår rutiner, prosedyrer og planverk. Samtidig kommer det frem i intervjuet med beredskapskoordinator at hun ser flere mangler knyttet til samordning av planverket.

3.4 Revisjonens konklusjon, vurderinger og anbefaling

Revisjonens konklusjon er at kommunen i liten grad følger opp sitt ansvar for skolenes beredskapsarbeid.

Det kommer frem at miljørettet helsevern er tilsynsorgan på vegne av kommune, gjennom et vertskommunesamarbeid. Etter revisjonens vurdering medfører valgte organisering til at tilsynsorganet er tilstrekkelig uavhengig. Samtidig har ikke kommunen selv kunne oversende dokumentasjon som viser at tilsynsansvaret er ivaretatt, noe som etter revisjonens syn er grunnleggende å ha på plass for å sikre nødvendig internkontroll på området, jf. kommuneloven § 25-1. Videre kan verken kommunen eller miljørettet helsevern dokumentere at enheten har tilstrekkelig kompetanse, myndighet og kapasitet til å kunne utføre sin tilsynsoppgave, og at tilsynsorganet har tilstrekkelig styring med tilsynsoppgaven.

Etter revisjonens vurdering mangler kommunen også dokumentasjon som viser at planer og gjennomføring av tilsyn bygger på risikovurderinger. Det kommer frem at miljørettet helsevern bestreber seg på å gjennomføre risikovurdert tilsyn ved barnehager og skoler om lag hvert fjerde til femte år, men revisjonen har ikke mottatt beskrivelser, planer eller risikovurderinger for gjennomføring av tilsyn. Det kommer videre frem at det hittil ikke er gjennomført tilsyn med Hurdal Steinerskole. Revisjonen har heller ikke mottatt dokumentasjon, eller annen informasjon, som viser at det er gjennomført tilsyn med Hurdal skole og kultursenter. Kommunen kan heller ikke dokumentere at eventuelle feil og mangler som har blitt avdekket etter tilsyn blir fulgt opp.

Videre viser undersøkelsen at kommunen mangler dokumentasjon som beskriver vurderinger av hvordan Hurdal skole og kultursenter og Hurdal Steinerskole har ivaretatt sikkerhet og helsemessig beredskap i forbindelse med behandling av søknad om godkjenning.

Samtidig er det etter revisjonens syn positivt at kommunalsjef har prosedyrer og systemer for å følge opp beredskapsarbeidet til Hurdal skole og kultursenter, blant annet gjennom sjekklistene og systemer i kontrollsystemet Moava. Samtidig mener revisjonen at kommunen burde ha fulgt egne rutiner om å revidere og gjennomgå planverket for beredskap årlig. Dette kunne ha bidratt til å sikre at feil og mangler som er avdekket i denne gjennomgangen kunne vært fanget opp og rettet på et tidligere tidspunkt.

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen anbefaler revisjonen at kommunedirektør:

- sikrer at kommunens oppfølging av skolenes beredskapsarbeid er dokumentert

LITTERATUR- OG KILDELISTE

Dokumenter fra Hurdal kommune

Helhetlig ROS

Overordnet beredskapsplan

Beredskapsplan oppvekst, 3.7.2025

Prosedyrehåndbok for Hurdal skole og kultursenter 2025, godkjent 7.8.2025

Prosedyre for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen mot ansatte, godkjent 31.7.2024

Kommunal kriseledelse og krisestab, godkjent 6.11.2022

Prosedyre forebyggende brannarbeid Hurdal skole og kultursenter, godkjent 2.8.2024

Brann og krisehåndtering Hurdal skole og kultursenter, godkjent 2.8.2024

Ettersyn brannkontroll, godkjent 2.8.2024

Tiltakskort for oppvekst

- Hvis et barn, elever, ansatte dør på skolen/bhg sitt område
- Utilregnelige personer på avdelingen
- Konstruksjonssvikt som fører til alvorlig personskader
- Alvorlig voldsbruk
- IKT bortfall
- Trusler om eller bruk av våpen

Tiltakskort for Hurdal skole og oppvekstsenter

- Rus
- Når en elev eller ansatt dør på skolens område
- Skadeverk
- Voldshendelser
- Trusler om eller bruk av våpen
- Spredning av ulovlig digitalt materiale
- Sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold
- Seksuelle overgrep
- Bekymring for hatefulle ytringer

Øvrige dokumenter

Nannestad kommune (2025): Miljørettet helsevern

<https://www.nannestad.kommune.no/tjenester/klima-og-miljo/miljorettet-helsevern/>

Artikler fra Romerikes Blad

Romerikes Blad 31.10.2024: Knivstikking på Jessheim videregående skole <https://www.rb.no/elev-knivstukket-i-halsen/s/5-43-2362530>

Romerikes Blad 5.3.2025: Lærere gruer seg til jobb <https://www.mittjessheim.no/larere-gruer-seg-til-jobb-vold-og-trusler-nazihilsener-og-pedofilirykter-pa-nett/s/5-111-253079>

Romerikes Blad 7.3.2025: Trussel om skoleskyting i Nannestad <https://www.rb.no/trussel-om-skoleskyting-vi-tar-det-alvorlig/s/5-43-2429866#am-comments>

Romerikes Blad 11.3.2025: Trussel om skoleskyting flere steder på Romerike <https://www.rb.no/trussel-om-skoleskyting-flere-steder-pa-romerike-stor-smitteeffekt/s/5-43-2431062>

Romerikes Blad 5.11.2025: Elev utsatt for grov vold: Flere elever er bortvist

<https://www.rb.no/elev-utsatt-for-grov-vold-flere-elever-er-bortvist/s/5-43-2604563>

Romerikes Blad 13.11.2025: Ny voldshendelse på skolen – politiet måtte rykke ut etter slåsskamp <https://www.rb.no/ny-voldshendelse-pa-skolen-politiet-matte-rykke-ut-etter-slasskamp/s/5-43-2611261>

Romerikes Blad 17.11.2025: Skal ha angrepet elev på skolen – så smalt det igjen <https://www.rb.no/skal-ha-angrepet-elev-pa-skolen-sa-smalt-det-igjen/s/5-43-2613204>

VEDLEGG 1 KOMMUNEDIREKTØRS UTTALELSE

Kommunedirektørens uttalelse til Romerike Revisjon IKS sitt høringsutkast om beredskap for uønskede hendelser i skolen

Formålet er å undersøke kommunens arbeid med beredskap for uønskede hendelser i skolen.

Rapporten om beredskapsarbeidet ved Hurdal skole og kultursenter avdekker flere forhold som bør rettes opp umiddelbart. Funnene viser:

1. Planer og prosedyrer for å forebygge og håndtere uønskede hendelser har betydelige mangler og er i liten grad samordnet med kommunens øvrige beredskapsplanverk.
2. Skolen har hittil ikke gjennomført øvelser knyttet til alvorlige hendelser eller krisesituasjoner, utover brannøvelser.
3. Flere ansatte oppgir at de ikke kjenner til skolens prosedyrer eller tiltakskort for uønskede hendelser og krisesituasjoner.
4. Virksomhetseier har i liten grad fulgt opp at både Hurdal skole og kultursenter og Hurdal Steinerskole ivaretar sitt ansvar for beredskap, og det mangler dokumentasjon på at tilsynsplikten er oppfylt.

Kommentarer til funnene:

1. Planer og prosedyrer

Hurdal skole og kultursenter har over tid arbeidet med beredskapsplaner og prosedyrer. Det er gjennomført ROS-analyse, men ikke spesifikt for skoleskyting som Revisjonen etterspør. Beredskapsplaner for oppvekstsektoren og Hurdal skole og kultursenter ligger i TQM. Vi erkjenner at planene ikke er fullt ut samordnet med kommunens øvrige beredskapsplanverk.

Planer vil bli oppdatert med flere ROS analyser i forhold til flere hendelser som det refereres til. Dette arbeidet starter 12.01.26, hvor beredskapskoordinator og andre aktuelle samarbeidspartnere er invitert inn.

2. Øvelser knyttet til alvorlige hendelser

Det er ikke vært øvelser ved Hurdal skole og kultursenter som er knyttet til andre scenarioer enn brann. 18.11.25 var det møte med skolene, barnehagene, SLT-koordinator, Politi og kommunalsjef. Møtet var en gjennomgang for å planlegge en felles øvelse for andre scenarioer enn brann. Begge skolene og alle barnehagene deltar på denne øvelsen som er planlagt gjennomført våren 2026.

3. Ansette kjenner ikke til skolens prosedyrer

Alle ansatte inkludert skolens ledelse gjennomgår prosedyrer på planleggingsdager før skolestart. Når ansatte opplever at de ikke er kjent med prosedyrene i TQM ser vi viktigheten av en ny gjennomgang. Vi anerkjenner ønske om mer opplæring og kursing, dette er til enhver tid gjeldende tema. Det ble gjennomført HAVA kurs

02.01.2026, dette er et kurs for å sikre ansattes kompetanse for å håndtere utagerende elever.

Vi vil i tillegg lage en plan for å sikre opplæring av ansatte i krisesituasjoner og/eller uønskete hendelser.

4. Virksomhetseier har ikke fulgt opp Hurdal skole og kultursenter samt Hurdal Steinerskole ivaretar sitt ansvar for beredskap.

Vi har oppgitt at vi har et vertskommunesamarbeid i forhold til Miljørettet helsevern.

Svaret fra Miljørettet helsevern er følgende:

Vi har ikke hatt tilsyn med Steinerskolen som inkluderer beredskap.

Når det er sagt så sier veileder til forskriften følgende: *Beredskapsplanlegging i barnehager og skoler må også ses i sammenheng med kommunens øvrige arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunen har plikt til å vurdere risiko og sørge for god beredskap i samarbeid med barnehagene og skolene.*

Det betyr at kommunen, Hurdal kommune, faktisk skal inkludere private barnehager og skoler i sin overordnede beredskapsplanlegging. Når vi gjør tilsyn i private barnehager og skoler, så er dette en ting vi påpeker at også skolene skal melde seg på. Hurdal kommune har ikke hatt tilsyn med Hurdal Steinerskole i forhold til beredskap men leder ved Hurdal Steinerskole deltok på møtet 18.11.25. Kommunalsjefen har i tillegg hatt dialog angående blant annet beredskap i forhold til 17. mai på Hurdal Steinerskolen.

Kommunalsjef skal ha et samhandlingsmøte med Miljørettet helsevern i 05.03.26, hvor et tema som vil drøftes er beredskap, nettopp for å avklare tilsynsmyndigheten. Revisjonen viser til at virksomhetseier ikke har fulgt opp Hurdal skole og kultursenter og Hurdal Steinerskole i forhold til tilsyn. Vi vil etablere rutiner i forhold til tilsyn om beredskap, samt for rutiner for dokumentasjon.

Kommunedirektørens understreker at vi har et grunnleggende ansvar for å ivareta sikkerheten til elever og ansatte. Det vil bli prioritert å lukke de identifiserte avvikene og sikre en robust beredskapskultur i hele oppvekstområdet.

Vi tar forvaltningsrevisjonens anbefalinger til etterretning.

VEDLEGG 2 REVISJONSKRITERIER

Kilder til revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er utledet fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- Sivilbeskyttelsesloven
- Folkehelseloven
- Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen (2022)
- Helse- og omsorgsdepartementets rundskriv I-6/2015 om beredskap i barnehager og skoler
- Helsedirektoratets veileder til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger
- Utdanningsdirektoratets anbefalinger for å forebygge og håndtere alvorlige hendelser i barnehage og skole

Kommunal beredskapsplikt

Kommunen har en nøkkelrolle i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Ansvaret er forankret i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Arbeidet med beredskap skal redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier, jf. § 1 i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Arbeidet skal også være helhetlig og systematisk. Dette forutsetter at kommunen har kunnskap om risikoområder, og følger opp disse gjennom risikoreduserende tiltak. Videre skal kommunen utarbeide en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og beredskapsplan., jf. sivilbeskyttelsesloven §§ 14 og 15. Beredskapsplanen skal bygge på ROS, inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser og revideres årlig. Det er også krav til at kommunen gjennomfører øvelser og sikrer opplæring i forbindelse med beredskap, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 7. Videre skal kommunen evaluere krisehåndteringen etter øvelser og uønskede hendelser, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 8. Det står også at det skal gjøres nødvendige endringer i risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplaner, dersom evalueringen gir grunnlag for det.

Den kommunale beredskapsplikten omfatter flere tjenester, som illustrert i figuren under:

Figur 6 Kommunal beredskapsplikt og andre beredskapsplikter i kommunene

Kilde: DSB (2022) Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, s. 9

Beredskap i skolen

Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger skal bidra til at miljøet på disse stedene fremmer barns og elevers helse, trivsel, lek og læring, samt at sykdom, skade og alvorlige hendelser forebygges, jf. § 1. Forskriften inneholder egne bestemmelser om beredskap, og i forskriftens § 14, første ledd, står følgende:

Virksomheten skal ha planer og rutiner for å forebygge og håndtere skader, ulykker, overgrep og andre alvorlige hendelser. Rutinene skal være kjent for virksomhetens ansatte, barn og elever.

Helsedirektoratet har utarbeidet en veileder til denne forskriften. Veilederen trekker frem flere eksempler på alvorlige hendelser som skolene skal ha en beredskap for, herunder alvorlige voldsepisoder, brann, skyteepisoder og gisselsituasjoner. Ifølge veilederen skal virksomhetens planer og rutiner bygge på en risiko- og sårbarhetsanalyse, og inngå i virksomhetens internkontrollsystem, jf. forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 18 og kommuneloven § 25-1. Videre presiserer veilederen at beredskapsplanleggingen i skoler må ses i sammenheng med kommunens øvrige arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Beredskapsplaner må i tillegg ta hensyn til barn og elever med ulike funksjonsnedsettelse som nedsatt syn eller hørsel og redusert bevegelsesevne ved evakuering, og sikre gode rutiner for kommunikasjon med hørselshemmede i en evakueringssituasjon.

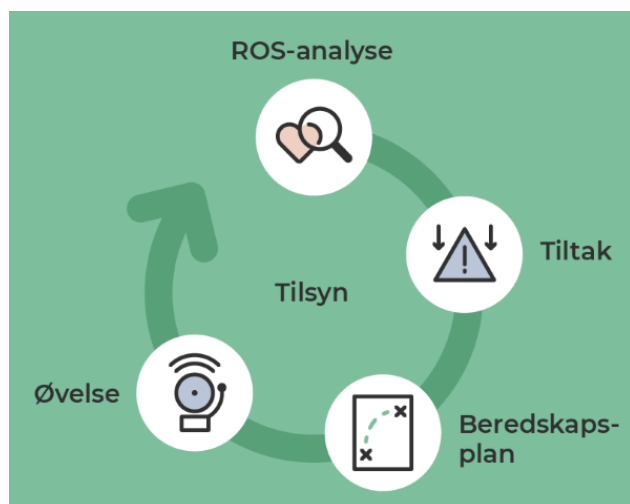
Veilederen viser også til Helse- og omsorgsdepartementets rundskriv I-6/2015 om beredskap i barnehager og skoler, der det blant annet står følgende:

Beredskapsplikten innebærer at virksomhetene skal kartlegge egne risikosituasjoner ved en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Det er videre et krav til at barnehager og skoler må vurdere behovet for grunnleggende beredskapsiltak, herunder ha en beredskap for skoleskyting eller annen alvorlig tilsiktet hendelse i det omfang risiko- og sårbarhetsvurderingen gir grunnlag for.

Videre har Utdanningsdirektoratet utarbeidet anbefalinger for å forebygge og håndtere alvorlige hendelser i skole og barnehage som bygger på Helsedirektoratets veileder og Helse- og

omsorgsdepartementets rundskriv. Utdanningsdirektoratet legger vekt på at arbeidet med å ivareta sikkerheten til barn og unge er et kontinuerlig arbeid, og omfatter aktiviteter som skissert i figuren under:

Figur 7 Arbeid med å ivareta sikkerheten til barn og unge

Kilde: Utdanningsdirektoratets hjemmesider

Utdanningsdirektoratet legger vekt på at arbeidet skal være systematisk, og har utarbeidet konkrete anbefalinger til hva de ulike aktivitetene bør inneholde. Når det gjelder ROS-analyser anbefaler Utdanningsdirektoratet blant annet at disse følger en fast struktur. Utdanningsdirektoratet anbefaler i tillegg at ROS-analysene beskriver hvor sannsynlige/trolige de uønskede hendelsene er, hvor alvorlige konsekvensene kan bli og hva som er de største sårbarhetene/svakhetene i beskyttelsen mot hendelsene.

Videre bør ROS-analysene være utgangspunkt for å foreslå og iverksette tiltak. Dette omfatter både sannsynlighetsreducerende tiltak, som er tiltak for å forebygge at uønskede, tilsiktede hendelser skal skje og konsekvensreducerende tiltak, som er organisatoriske og fysiske tiltak for å begrense konsekvensene av uønskede tilsiktede hendelser best mulig.

ROS-analysen bør videre følges opp med en beredskapsplan. For alvorlige, tilsiktede hendelser må beredskapsplanen ifølge Utdanningsdirektoratet konsentrere seg om minuttene før politiet kommer, og inneholde en konkret strategi for hvordan elever og ansatte bør opptre. Utdanningsdirektoratet presiserer at virksomhetene i tillegg skal ha en generell beredskapsplan som er egnet til også å håndtere andre typer hendelser. Den generelle beredskapsplanen vil også være aktuell for alvorlige, tilsiktede hendelser, men først etter at politiet har overtatt skadestedsledelsen.

Beredskapsplanen følges opp og testes gjennom øvelser. Utdanningsdirektoratet viser til kravene i rundskriv for alvorlige, tilsiktede hendelser i skoler og barnehager, og oppfordrer virksomhetene til å gjennomføre øvelser, samt at øvelsene bør ta utgangspunkt i prosedyrer og rutiner i beredskapsplanen og scenarier fra risiko- og sårbarhetsanalysen. Formålet med øvelser er ifølge Utdanningsdirektoratet å skaffe kunnskap om håndteringen av hendelsene som er beskrevet i beredskapsplanen. Øvelser er i tillegg et viktig virkemiddel for å styrke beredskap og evne til

håndtering av alvorlige, tilsiktede hendelser. For at øvelsene skal gi grunnlag for læring og forbedring, legger revisjonen til grunn at skolene følger opp øvelsene med evalueringer og ytterligere tiltak, dersom det er behov for det.

Følgende revisjonskriterier legges til grunn for problemstilling 1:

Problemstilling 1	Krav og forventninger til kommunen
Arbeider Hurdal skole og kultursenter systematisk med beredskap?	→ Skolen skal utarbeide planer og prosedyrer for å forebygge og håndtere uønskede hendelser og krisesituasjoner, og som: ○ bygger på en risiko- og sårbarhetsanalyse ○ beskriver beredskap for alvorlige, tilsiktede hendelser, herunder evakuering ○ beskriver gjennomføring av øvelser og evaluering etter øvelser og hendelser - skolen bør i tillegg gjennomføre øvelser ○ er kjent for ansatte ○ er samordnet med øvrige dokumenter som beskriver beredskap

Tilsyn med skolenes beredskapsarbeid

I forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 19 første ledd står følgende:

Kommunen fører tilsyn med at virksomhetene oppfyller kravene i forskriften. Kommunen skal prioritere sin tilsynsvirksomhet etter en vurdering av helserisiko.

Kommunens ansvar for å føre tilsyn er i tillegg forankret i folkehelseloven § 9, der det i paragrafens første og annet ledd står følgende:

Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen, jf. § 8. Ansvar og oppgaver innen miljørettet helsevern som i denne lov er lagt til kommunen, kan i tillegg til å delegeres etter bestemmelsene i kommuneloven delegeres til et interkommunalt selskap.

Kommunens tilsyn med virksomhet og eiendom etter første ledd skal dokumenteres særskilt, også uavhengighet og likebehandling i tilsynet.

Helsedirektoratets veileder for helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger gir anbefalinger til hvordan kommunen kan ivareta dette ansvaret. Veilederen legger vekt på at tilsyn skal være risikobasert. Dette innebærer at blant annet at kommunens risikovurderinger skal ligge til

grunn for valg av områder, metoder, prioriterte virksomheter og hyppighet i planer og gjennomføring av tilsyn.

Videre gir veilederen en mer utfyllende beskrivelse av kommunens særskilte plikt til dokumentasjon av tilsyn. Ifølge veilederen vil det være nødvendig at kommunen kan dokumentere følgende:

- hvilket organ i kommunen som har ansvar for tilsynet etter denne forskriften med miljøet i skoler og barnehager (klar fordeling av ansvar, oppgaver og myndighet)
- at de som har ansvar for å føre tilsyn har tilstrekkelig kompetanse, myndighet og kapasitet til å kunne utføre sin tilsynsoppgave
- hvordan det er sikret at det kommunale tilsynsorganet er tilstrekkelig uavhengig
- at tilsynsorganet har tilstrekkelig styring med tilsynsoppgaven – dette innebærer:
 - at det foreligger oversikt over hvilke virksomheter det skal føres tilsyn med
 - prosedyre som sikrer at opplysninger om risikoforhold i skoler og barnehager tilfaller tilsynsmyndigheten, jfr. § 16 og § 19
 - at tilsynsmyndigheten har oversikt over ovennevnte opplysninger slik at informasjonen tas hensyn til i tilsynsplanleggingen
 - at det er utarbeidet tilsynsplan basert på risikovurderinger
 - at det foreligger rutiner for tilsynsaktiviteten, herunder gjennomføring av tilsyn og oppfølging av avvik.
 - at kommunens ledelse blir orientert om tilsynsaktiviteten

Det er ifølge veilederen viktig å sikre at tilsynsorganet ikke har direkte linjeansvar for drift, vedlikehold eller forvaltning av de kommunale barnehage- og skolebyggene.

Veileder for helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 18 knytter i tillegg dokumentasjonsplikten til kommunenes krav til internkontroll, jf. folkehelseloven § 30 og kommuneloven § 25-1. En klar fordeling av ansvar og oppgaver, samt tilstrekkelig faglig kompetanse til å ivareta tilsynsansvaret på en forsvarlig måte, er ifølge veilederen sentralt for å ha god internkontroll. Veilederen understreker videre at kommunen gjennom sin ledelse, styring og organisering av virksomheten må arbeide kontinuerlig for forbedring og iverksette systematiske tiltak i form av rutiner og prosedyrer, og sikre at disse etterleves i praksis.

Utdanningsdirektoratets anbefalinger for å forebygge og håndtere alvorlige hendelser i skole og barnehage sammenfaller med Helsedirektoratets veileder. Utdanningsdirektoratet presiserer i tillegg at kommunen skal vurdere hvordan virksomheter, både offentlige og private, har ivaretatt bl.a. sikkerhet og helsemessig beredskap i forbindelse med behandling av søknad om godkjenning. Utdanningsdirektoratet understreker videre at dersom tilsynet avdekker feil og mangler, må disse følges opp.

Følgende revisjonskriterier legges til grunn for problemstilling 2:

Problemstilling 2	Krav og forventninger til kommunen
Følger kommunen opp sitt ansvar for skolenes beredskapsarbeid?	→ Kommunen bør kunne dokumentere følgende: ○ at plikter til dokumentasjon av tilsyn er oppfylt, herunder - hvilket organ i kommunen som har ansvar for tilsynet etter denne forskriften med miljøet i skoler og barnehager - at de som har ansvar for å føre tilsyn har tilstrekkelig kompetanse, myndighet og kapasitet til å kunne utføre sin tilsynsoppgave - hvordan det er sikret at det kommunale tilsynsorganet er tilstrekkelig uavhengig - at tilsynsorganet har tilstrekkelig styring med tilsynsoppgaven ○ at planer og gjennomføring av tilsyn bygger på risikovurderinger ○ vurderinger av hvordan skolene har ivarettatt sikkerhet og helsemessig beredskap i forbindelse med behandling av søknad om godkjenning ○ at eventuelle feil og mangler som har blitt avdekket etter tilsyn blir fulgt opp